

20.36x27.52	1	59 עמוד	הארץ - מוסף הארץ	21/06/2024	90626107-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

נרי ליבנה איור: איתן אלוא

החלום הציוני שלי

מאז 7 באוקטובר אני מרגישה יותר יהודייה וציונית מאשר הרגשתי אי פעם. בעיקר בברלין

עצמי כישראלית, בניגוד ליהודייה. בצעירותי, כשהייתי בכיתות הנ"מ מוכות של התיכון, הכרזתי שאני כנענית, ואבי בתגובה כינה אותי עור בדת אליליים. בקורס קצינות התווכחתי עם הרב גורן, שבתגובה לטענותיי נגד כפייה דתית בצבא אמר לי ש"בגלל בחורות כמוך פרצה השואה". אבל משהו במלחמה הזאת גיבש אצלי עמדה פנימית אחרת. פתאום נהייתי בעיני עצמי "יהודייה מארץ ישראל", כפי שכתב יורם קניוק בספרו "היהודי האחרון". אל חשש, עדיין אני חילונית לגמרי וכזאת אשאר, אבל יהודייה, כמו שולמית אלונג, אם להיתלות באילנות ממש גבוהים.

איש אולי איננו מסתכל עליי בעין רעה או טובה כאן, אבל אני מסתכלת עכשיו בעיניים אחרות על ברלין. עדיין עיר נהדרת, מלאת חיים, פורחת כולה בפרחי אביב, שמים כחולים ובתי קפה מצוינים, אלא שאני מהלכת בתוכה בסוג של חשש, מחפשת בכל מקום סימנים לסכנה, לשנאת ישראל או לאהדה לחמאס. אני מחפשת כתובות על הקירות ולפעמים גם מוצאת, בעיקר כאלה הקוראות לשחרור פלסטין מהנהר ועד לים, וגם כתובת אחת איומה שבני הפנה את תשומת לבי אליה – abolish zionism, שפירושה מגרו את הציונות. כאילו הציונות היא מגפת דבר או צרעת.

והנה עוד משהו חדש – אני גם מרגישה מאוד ציונית. נגמרו ההתחבטויות שלי בשאלה אם אני ציונית שחושבת שהציונות צריכה עכשיו לדאוג למדינה ליברלית בסגנון הרצל כי המדינה כבר הוקמה, או שמא אני פוסט ציונית (שזה בעצם אותו הדבר). המלחמה הזאת הפכה אותי לצייונית לגמרי. מפני שאי אפשר שלא להפוך לכזאת כששומעים ברחבי העולם דיונים מושכלים לכאורה בשאלה אם למדינת ישראל יש בכלל זכות להתקיים, אם מגיעה לנו מדינה, 76 שנים לאחר שהוקמה המדינה הזאת ולאחר שהעולם הכיר בזכותה להתקיים.

שיהיה ברור, אני ציונית לא בגלל זכות אבות מהסוג שמדברים עליה המשיחיים והמתנחלים, אברהם אבינו לא מדבר אליי, אלא בגלל זכויות האבא שלי וגם האבות של האחרים שבאו לכאן והקימו כאן בהרבה דם ויוע מדינה שתהיה בית לעם היהודי. רק חבל שלא הצלחנו בדם וביוע הזה להקים לנו גוע גאון ונדיב ואכזה כי גאונים אנחנו ממש לא. המלחמה הזאת היא הוכחה לכך שהשמעות אודות הגניוס היהודי היו מוגזמות לגמרי, וגם נדיבים איננו ורק אכזרים אנו חנו יודעים להיות.

זג אוויר מושלם קידם את פניי בברלין. אביב כמו בספרים. ימים ארוכים בלי להזיע. האם ייתכן שכמו שרה נתניהו גם אני אירופאית עדינה? ובכן, אני לא אירופאית, ככל שידוע לי, ואני מכירה מקרוב רק אירופאית עדינה אחת והיא לא שרה נתניהו, אלא חברה אחת שלי. ייתכן שכל האירופאיות דומות זו לזו אבל כל אירופאית עדינה, עדינה בדרכה שלה. למשל אלנה צ'אוססקו או שרה נתניהו או מארין לה פן.

אבל למרות שאינני אירופאית, אני שונאת להזיע, אני מרגישה שהזיעה היא בבחינת פגיעה בכבודי העצמי, וכפי שידועת הגברת נתניהו, אצלנו הלא אירופאים לא רק אוהבים לאכול, אצלנו הכבוד העצמי הוא העיקר. במקרה הספציפי שלי אני גם מרגישה מושפלת, מה שמעלה ביתר שאת את השאלה מה בעצם טוב במדינה שלנו, הקורסת לתוך עצמה, נשחקת תחת גלגלי השחיתות, מאבדת את בניה ובנותיה לטובתו של המולך (משחק מילים לא ממש מתוחכם) שלהוט להקריב במ למען הארכת שלטונו, הורגת אלפי אזרחים וילדים (גם ילדים פלסטינים הם ילדים), מתעלמת מחובתה להחזיר את החטופים והשבויים והכל על מנת שסגנון חייהם הראוותני של ראש הממשלה ורעייתו העדינה ובנם הגולה במיאמי לא ייפגע במאום. אפילו מוג האוויר במדינה הזאת איום ונורא. "האנשים", זה מה שאני עונה לעצמי בחדר הממוגן, "זה מה שטוב במדינה הזאת. למרות שלפחות חצי מהם אני לא סובלת, ולא יכולה לשאת את הדעות שלהם, ובכל זאת אני מרגישה מין קירבה משונה אליהם משום שהם מדברים בשפה שלי, אלא אם כן הם מקללים אותי, שאז אני מפחדת מהם".

חצי שנה עברה מאז הביקור האחרון שלי בברלין. גם בביקור הקודם כבר היתה מלחמה. גם בביקור הקודם כבר הופצו ברחבי תבל השמועות מפי אנשים – שבוודאי גם סבורים שכלי התחבורה הנפוצים בישראל הם גמלים וטנקים – שישארל מבצעת ג'נוסייד ומצד שני, החמאס הם לוחמי שלום. גם בביקור הקודם לא נתקלתי בברלין, בשכונה הדייטורקית שמתגוררים בה בני משפחתי, בשום גילוי של גוע נות, למרות שדיברתי בכל מקום עברית. ראיתי כבר אז כמה כתובות גרפיטי שנמחקו בהוראת העירייה, ראיתי אז ואני רואה גם עכשיו גברים שלובשים כאפיות וכרטייל כגון גם נשים, ואפילו ילדות בנות תשע או עשר בלבוש מוסלמי מסורתי. לא רק בברלין, בכל העולם ובישראל בפרט הדתות מחברות כל חלקה טובה.

אף ישראלי שגר בברלין לא מרגיש ביטחון לדבר בעברית, אלא אם כן הוא גבר גדל ממדים כמו ילדיי, אבל אני עצמי לא נתקלתי באישהו גילוי של אנטי ישראליות או אנטישמיות. אף אחד, גם הפעם, לא מסתכל עליי בעיניים רעות (הבה נודה, ממילא אף אחד לא מסתכל עליי, כי מי מסתכל על נשים בגילי בכלל?). כולם אדיבים בדרכם האירופית, כרגיל. אני מתחמקת משאלות כגון "מאיפה את". ברלין נשארה כנראה אותה ברלין, אמנם היו כאן הפגנות פרו-פלסטיניות שבין משתתפיהן היה ריבוי של שמאלנים בעיני עצמי, להט"בים וגם פמיניסטיות שמסכימות לאינסו נשים אם הן יהודיות, שאין להם מושג בכלל איפה ישראל וכמה זמן היו נשארם הם עצמם בחיים לו היו הולכים לחיות תחת שלטון החמאס ומנסים לממש את ערכיהם הליברליים.

אבל הממשלה כאן לא ממש מרשה הפגנות כאלה, ואילו אני עצמי לא נתקלתי בכזאת. כי ברלין, זו שזכרתי מלפני חצי שנה, נשארה אותה ברלין, אלא שאני לגמרי השתנית מאז. כמו כולנו, נשחקתי לגמרי, השחיקה הזאת פירושה גם שינוי ערכי. מעולם לא הרגשתי יהודייה כפי שאני מרגישה מאז 7 באוקטובר. תמיד הייתי מציגה את